

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 8C/27/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217208783
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Raul Pospíšil
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2019:1217208783.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II pred sudcom Mgr. Raulom Pospíšilom, v sporovej veci žalobcu: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, Z. XX, XXX XX O., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, 811 08 Bratislava proti žalovanej: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Račianska 71, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o zaplatenie 17.600,- EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej sa nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa svojou žalobou domáhal rozhodnutia, ktoré by žalovanú zaviazalo na povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom jednorazového finančného odškodnenia osoby poškodenej násilným trestným činom sumu vo výške 17.600,-Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 17.600,-Eur od 19.1.2017 do zaplatenia.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 5.10.2014 v čase približne o 1.40 hod. v Bratislave na Miletičovej ulici napadol H. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, O. poškodeného žalobcu, a to tak, že za použitia noža mu úmyselne spôsobil hlbokú reznú ranu na pravom stehne spredu dĺžky cca 5 cm tesne nad kolenom situovanú v osi končatiny, reznú ranu na bočnej ploche ľavého stehna tesne nad kolenom dĺžky cca 10 cm situovanú priečne na os končatiny, povrchovú reznú ranku na dlani pravej ruky a dve rezné rany na dlaňovej strane ľavej ruky, šikmé na os končatiny, následkom čoho žalobca utrpel závažné poranenia, v dôsledku ktorých bol ústavne hospitalizovaný, podstúpil chirurgický vŕseo

3. Trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 1.4.2015, č.k. 4T/52/2015-271, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.04.2015 bol I. Šarközy právoplatne odsúdený za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov v jednočinnom súbehu s úmyselným prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. b) TZ. Žalobca bol identifikovaný trestným rozkazom s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilné konanie.

4. Dňa 02.02.2016 preto žalobca podal na Okresnom súde Bratislava II návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhal priznania nároku na náhradu škody na zdraví vo výške 25.740,-Eur. Uplatnený nárok zodpovedal základnému bodovému ohodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia, určenému v konzultantskom posudku a odbornom stanovisku psychiatricky Q.. U. O. zo dňa 14.12.2015, v ktorom na základe odborných medicínskych záverov priznala žalobcovi bodové ohodnotenie vo výške 1500 bodov. Súd prvej inštancie vydal dňa 15.2.2016 platobný rozkaz, č. k. 16C/18/2016 - 16, ktorým bola I. Šarközemu uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 25.740,-Eur a

náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.028,23Eur. Platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2016. Žalobca dňa 27.7.2016 inicioval exekučné konanie, o čom dňa 14.09.2016 upovedomil Ministerstvo spravodlivosti SR, odbor rehabilitácií a odškodňovania. Po právoplatnosti platobného rozkazu (15.3.2016) začala v zmysle § 8 ods. 3 zákona č. 215/2006 Z.z. plynúť žalobcovi 6 mesačná lehota na podanie žiadosti o jednorazové finančné odškodnenie voči žalovanému. Žalobca, rešpektujúc zákonnú lehotu, podal dňa 22.7.2016 na ministerstvo žiadosť priamo poškodenej osoby o odškodnenie, ktorou si uplatnil nárok legitímne mu priznaný platobným rozkazom v civilnom konaní.

5. V trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 4T/52/2015 si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví vo výške 1.030,-Eur, ktorý zodpovedal ohodnoteniu bolestného vyplývajúceho zo znaleckého posudku prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia - špecializácia traumatológia, zo dňa 11.11.2014, ZP č. 200/14. Okresný súd Bratislava II sa v trestnom konaní uplatneným nárokom na náhradu škody vôbec nezaoberal a en block odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilné konanie.

6. Ministerstvo preskúmalo žiadosť žalobcu a dospelo k záveru, že jeho nárok je nedôvodný. Žalobca sa s rozhodnutím ministerstva nestotožňuje a svoj nárok považuje za oprávnený a dostatočne preukázaný. V dôsledku vyššie uvedeného sa v zmysle § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z.z. domáha svojho legitímneho nároku súdnou cestou. Nakoľko celková suma odškodnenia nesmie v zmysle § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy, ktorá ku dňu poškodenia zdravia predstavovala sumu vo výške 352,-Eur za mesiac, žalobca sa týmto domáha zaplatenia odškodnenia vo výške 17.600,-Eur spolu s príslušenstvom. V dôsledku nesplnenia si svojej zákonnej povinnosti odškodniť riadne uplatnený a preukázaný nárok žalobcu sa ministerstvo dostalo do omeškania najneskôr dňom vydania rozhodnutia, ktorým bol legitímny nárok žalobcu zamietnutý.

7. Žalovaná žiadala žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť. Žalobca nepreukázal, že by nárok, ktorý si žiadosťou uplatnil (teda sťaženie spoločenského uplatnenia), vznikol ako priamy a bezprostredný následok násilného trestného činu a okrem toho na žiadosť nebolo možné prihliadať, keďže bola podaná oneskorene. Postup žalovanej, vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu a spôsob uplatnenia nároku na náhradu škody v rámci trestného konania a následne v rámci civilného konania samotným žalobcom zákon predpokladá. Ministerstvo spravodlivosti v rámci rozhodovania o odškodnení môže s poukazom na § 2 písm. b) zákona č. 215/2006 Z. z. priznať odškodnenie len za podmienky, že bolo bezpochybné preukázané, že škoda na zdraví vznikla výlučne v súvislosti s násilným trestným činom. Z konzultantského posudku je zrejmé, že hodnotí celkový zdravotný stav žalobcu, ktorý nebol optimálny už v čase pred tým ako sa žalobca stal obeťou násilného trestného činu, preto k záveru o výlučnej súvislosti škody na zdraví s uvedeným trestným činom na základe konzultantského posudku nemohlo ministerstvo žiadnym spôsobom dospieť. Z bodového ohodnotenia 1500 bodov nebolo žiadnym spôsobom možné vyselektovať bodové ohodnotenie, týkajúce sa výlučne sťaženia spoločenského uplatnenia, ku ktorému malo dôjsť na základe predmetného trestného činu a takéto odškodnenie mu priznať.

8. Súd v rámci trestného konania rozhoduje o nároku na náhradu škody len za podmienky, že bol uplatnený riadne a včas, a teda nekoná o ňom automaticky, ale výlučne v intenciách, v akých si tento nárok sám poškodený uplatnil, a len o tom nároku, ktorý si poškodený uplatnil. Z fotokópie žaloby, ktorou si žalobca uplatnil nárok voči páchatelovi trestného činu na Okresnom súde Bratislava II, vyplýva, že si ňou uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví spočívajúcej v sťažení spoločenského uplatnenia. Teda je zrejmé, že si ňou neuplatnil nárok, s ktorým bol odkázaný na civilné konanie trestným rozkazom Okresného súd Bratislava II zo dňa 01.04.2015, sp. zn. XT/XX/XXXX.

9. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa tak Ministerstvo spravodlivosti SR pri posudzovaní žiadosti žalobcu, muselo zaoberať v prvom rade otázkou včasnosti uplatnenia nároku zo strany žiadateľa v intenciách ustanovenia § 8 zákona č. 215/2006 Z. z. v tomto prípade trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II zo dňa 01.04.2015, sp. zn. XT/XX/XXXX nadobudol právoplatnosť dňa 16.04.2015 a lehota na uplatnenie nároku uplynula dňa 16.10.2015. Súd v trestnom konaní žiadateľa s jeho nárokom síce odkázal na civilné konanie, to ale len v časti nároku uplatneného v trestnom konaní, teda v časti bolestného v sume 1.030,- Eur, v sume náhrady majetkovej škody a v časti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1000,-Eur. Tieto nároky si žalobca v civilnom konaní neuplatnil, resp. neuplatnil si ich žalobou, ktorej fotokópiu predložil a na základe ktorej prebiehalo konanie, v

ktorom došlo k vydaniu platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava II č. k. 16C/18/2016-16 zo dňa 15.02.2016. V tomto konaní si uplatnil iný nárok, s ktorým v trestnom konaní nebol odkázaný na civilné konanie. Pokiaľ by sa žalobca rozhodol uplatniť svoj nárok na odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. v časti bolestného riadnym spôsobom, predpokladaným zákonom, a teda na základe posudku, mal by k dispozícii dokonca až dve lehoty na uplatnenie žiadosti. Prvýkrát s odkazom na § 8 ods. 2 zákona č. 215/2006 Z. z. po nadobudnutí právoplatnosti trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 01.04.2015, sp. zn. 4T/52/2015 a druhýkrát s odkazom na § 8 ods. 3 zákona č. 215/2006 Z. z. pokiaľ by svoj nárok, s ktorým bol odkázaný trestným rozkazom, aj uplatnil v civilnom konaní, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia v rámci takého konania. Nárok na odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. by mu bol priznaný a vyplatený. Žalobca však zvolil iný spôsob, nepredpokladaný zákonom č. 215/2006 Z. z., kedy namiesto odškodnenia vo výške 1.030,-Eur na základe znaleckého posudku, ktorý bezpochybné hodnotí rozsah poškodenia zdravia žalobcu vzniknutý v súvislosti s násilným trestným činom, sa rozhodol domáhať sa odškodnenia vo výške 25.740,-Eur na základe konzultantského posudku, ktorý hodnotí jeho celkový zdravotný stav. Navyše v tejto časti si nárok uplatnil po lehote stanovenej zákonom č. 215/2006 Z. z.

10. Žalobca v duplike ohodnotil argumentáciu žalovanej za účelovú, tendenčnú a neobjektívnu. Primárne z dôvodu, že žalovaná vkladá Z.z. do § 2 písm. b) zák. č. 215/2006 slovo „výlučne“, ktoré v ňom *expressis verbis* uvedené nie je, čím markantne modifikuje jeho význam a zmysel. Ustanovenie § 2 písm. b) zák. č. 215/2006 neustanovuje, že musí byť preukázané, že ujma na zdraví vznikla žalobcovi výlučne v súvislosti s trestným činom. Takáto argumentácia významne diskriminuje osoby trpiace poškodením zdravia pred násilným trestným činom, v porovnaní s osobami, ktoré sa pred napadnutím treťou osobou objektívne neliečia. Zákonodarca nemal v úmysle z odškodnenia podľa zák. č. 215/2006 Z.z. takéto osoby vylúčiť, preto do zákonného ustanovenia nevložit slovné spojenie „výlučne v súvislosti s násilným trestným činom“. Pod ujmou na zdraví sa rozumie aj prehĺbenie a zhoršenie zdravotných problémov existujúcich pred spáchaním skutku, práve v súvislosti s traumatizujúcim zážitkom, ktorý napadnutie treťou osobou nesporne u poškodeného vyvolá. Z konzultantského posudku však jednoznačne vyplýva, že „po napadnutí pacienta došlo k rozvoju posttraumatickej stresovej poruchy, aj celkovému zhoršeniu psychického stavu a prežívania u pacienta. Ani po roku intenzívnej psychiatickej liečby, (po napadnutí pacienta) sa psychický stav nedá hodnotiť ako stabilizovaný ani zlepšený.“ Ošetrujúca lekárka MUDr. O., reflektujúc celkový psychický stav žalobcu (od útleho detstva až po súčasnosť), vyhodnotila, že v dôsledku násilného trestného činu došlo k jeho *flagrantnému* zhoršeniu, za čo mu priznala bodové ohodnotenie v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. Významné zhoršenie psychického stavu žalobcu po napadnutí páchatelom verifikuje aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 04.05.2015, ktorým došlo k navýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodných 50 % na 70 %. Je nutné zvážiť aj skutočnosť, či násilný trestný čin vykonaný na osobe, ktorá sa lieči v súvislosti s psychickými poruchami, nemôže spôsobiť ešte fatálnejšie následky ako pri zdravej (napadnutej) osobe. Nakoľko tieto otázky majú charakter odborných medicínskych záverov, na ich hodnotenie je oprávnený výlučne znalec z odboru psychiatrie.

11. Z § 8 ods. 3 zák. č. 215/2006 nevyplýva poškodenému žiadna zákonná lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody (s ktorým ho trestný súd odkázal na civilný proces) pred civilným súdom. Jediná lehota, ktorá obmedzuje žalobcu v uplatnení nároku na náhradu škody, vyplýva zo všeobecných premlčacích lehôt stanovených Občianskym zákonníkom. V situácii, keď trestný súd odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na civilné konanie, bol žalobca povinný strážiť si iba všeobecnú premlčaciu lehotu a po judikovaní nároku na náhradu škody civilným súdom šesť mesačnú lehotu na uplatnenie žiadosti o odškodnenie priamo voči Ministerstvu spravodlivosti SR, čo žalobca nepochybné dodržal.

XX. Q.. U. O. ako ošetrujúca lekárka žalobcu nebola v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. objektívne schopná obodovať zdravotný stav žalobcu už v čase spáchania násilného trestného činu, nakoľko trvalé následky je možné obodovať až rok od poškodenia zdravia. Žalovaný sa mylne domnieva, že v zmysle zák. č. 215/2006 Z.z. je možné odškodiť iba nárok na náhradu škody titulom bolestného. V prípade, ak neskôr ošetrujúca lekárka poškodeného vystavila konzultantský posudok, v ktorom verifikovala psychické trvalé následky žalobcu, je nesporné, že mu vznikol nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorý si mohol na civilnom súde uplatniť. Žalovaný ďalej *ad absurdum* uvádza, že žalobca bol povinný si v civilnom konaní uplatniť nárok na náhradu škody v rovnakej výške, ako tak učinil v prípravnom (trestnom) konaní. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že civilný súd nie je viazaný tým, aká bola poškodenému priznaná náhrada škody v adhéznom konaní, ak poškodený v civilnom konaní tvrdí, že

utrpel škodu vyššiu. Analogicky platí, že pokiaľ v trestnom konaní nebol priznaný nárok na odškodnenie vôbec, má v civilnom konaní žalobca (poškodený) právo uplatniť akýkoľvek nárok na odškodnenie, ktorý považuje za relevantný.

13. Žalovaná v reakcii na repliku žaloby uviedla, že či už zákonodarca v textácii § 2 písm. b) zákona č. 215/2006 Z. z. vyslovene uviedol, resp. neuviedol slovo „výlučne“, musí byť pri priznaní odškodnenia podľa zákona 215/2006 Z. z. bezpochyby preukázané, že k ujme na zdraví došlo práve v príčinnej súvislosti s predmetným trestným činom. Podľa zákona č. 215/2006 Z. z. je možno priznať odškodnenie len za takú ujmu, ktorá vznikla ako následok násilného trestného činu. Obsah konzultantského posudku uvedenú podmienku v žalobcovom prípade nespĺňa. Zopakovala, že žalobca si v rámci civilného konania, v ktorom došlo k vydaniu platobného rozkazu Okresného súdu Bratislava II č. k. 16C/18/2016-16 zo dňa 15.02.2016, uplatnil iný nárok, s ktorým v trestnom konaní odkázaný nebol, a teda ministerstvo nemalo inú možnosť, ako žiadosť o odškodnenie žalobcu vyhodnotiť ako oneskorene podanú.

14. Žaloba v písomnom vyjadrení z 19.02.2018 doplnila, že žalobca si v prípravnom trestnom konaní uplatnil nárok na náhradu ujmy na zdraví v rozsahu 1030,- Eur (bolestné). V prípade ujmy na zdraví súvisiacej so SSU si ju žalobca nemohol v trestnom konaní uplatniť s ohľadom na skutočnosť, že TP spája právne účinky iba s návrhom, ktorého výška sa dá určiť. Nárok na ujmu na zdraví v rámci SSU nevzniká (nedá sa stanoviť) bezprostredne po zásahu do fyzickej a psychickej integrity poškodeného, ale z odstupom času, kedy sa zdravotný stav poškodeného ustáli. V zmysle § 8 ods. 4 zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý sa titulom blanketovej normy (§ 5 ods. 1) zákona č. 215/2006 Z.z. aplikuje aj pri odškodňovaní podľa zákona č. 215/2006 Z.z., zdravotný stav na určenie SSU sa ustáli až po jednom roku od poškodenia zdravia. Aj po odškodnení SSU sa u poškodeného môže zhoršiť zdravotný stav, s ktorým sa pri jej náhrade nepočítalo, pričom doba vzniku nároku môže byť zásadne dlhšia ako jeden rok a poškodený má v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. na identifikované odškodnenie právo.

15. Keďže trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.04.2015, nárok na odškodnenie by podľa žalovanej už nebolo možné uplatniť dňa 17.10.2015, čím by bol poškodený absolútne vylúčený z odškodnenia SSU a to z dôvodu, že ten mu vznikol až pri vydaní konzultantského posudku dňa 14.12.2015. Žalovanou prezentovaným spôsobom odškodňovania by boli poškodení s ťažšími následkami ujmy na zdraví, ktorých zdravotný stav sa pre účely obodovania SSU ustáli po dlhšej dobe (viac ako 6 mesiacov po skončení trestného konania), diskriminovaní voči poškodeným s ľahšími zraneniami, u ktorých by sa zdravotný stav ustálil ešte v priebehu trestného konania.

16. Ďalej dodal, že nepovažuje odmietnutie odškodnenia ujmy na zdraví zo strany žalovanej výlučne na základe jej posúdenia skutkového medicínskeho stavu, za normatívne akceptovateľné. Je neadekvátne ak žalovaná svojvoľne bez odborných znalostí prijme závery o medicínskych otázkach (údajná absencia príčinnej súvislosti) iba na podklade skutočnosti, že žalobca už mal duševné problémy pred napadnutím. Žalobca vo svojom prípade preukázal kauzálny nexus medzi vzniknutou ujmom (psychické následky) a násilným trestným činom predložením konzultantského posudku a s poukázaním na odborné medicínske závery Q.. U. O..

17. Súd vykonaným dokazovaním, listinnými dôkazmi, vrátane obsahu vyšetrovacieho spisu obvineného H. Š. v trestnej veci prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s úmyselným prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) ods. 2 písm. b) Tr. zák., a obsahu spisu tunajšieho súdu sp.zn. 16C/ 18/2016, zistil súd nasledujúci skutkový stav.

18. Dňa 05.10.2014 žalobca utrpel v dôsledku útoku nožom škodu na zdraví. V ten istý deň začalo uznesením vyšetrovateľa trestné stíhanie vo veci a nasledujúci deň bolo uznesením vznesené obvinenie H. Š., ktorý bol po podaní obžaloby z 26.03.2005 uznaný trestným rozkazom tunajšieho súdu zo dňa 01.04.2015, č.k. 4T/52/2015 vinným v rozsahu pôvodne vzneseného obvinenia a žalobca bol podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku so svojim nárokom na náhradu škody odkázaný na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 16.04.2015.

19. Návrhom na vydanie platobného rozkazu zo dňa 02.02.2016 žalobca žiadal súd o vydanie rozhodnutia, ktoré by odsúdeného zaviazalo na povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 25.740,-Eur. Prílohu návrhu, okrem iného, tvoril aj „Konzultantský posudok a odborné stanovisko psychiatra vypracované na

žiadosť poškodeného pacienta“, žalobcu v predmetnom konaní, z 14.12.2015. Platobný rozkaz, ktorým súd vyhovel návrhu nadobudol právoplatnosť 15.03.2016.

20. Dňa 22.07.2016 žalobca doručil Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z.z.. Rozhodnutím zo dňa 18.01.2017 ministerstvo rozhodlo o nepriznaní odškodnenia.

Po právnej stránke súd posúdil vec nasledovne:

21. Podľa ust. § 46 ods. 3 Trestného poriadku, poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

22. Podľa ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku, ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodeného treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska.

23. Podľa ust. § 2 písm. a, b, zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, na účely tohto zákona sa rozumie

a) poškodeným osoba, ktorej bola v dôsledku trestného činu spôsobená ujma na zdraví; ak táto osoba v dôsledku tohto činu zomrela (ďalej len "zomretý"), pozostalý manžel po zomretom a pozostalé dieťa po zomretom, a ak ich niet, pozostalý rodič po zomretom, a ak ho niet, osoba, ku ktorej mal zomretý vyživovaciu povinnosť,

b) ujmu na zdraví ublíženie na zdraví, ťažká ujma na zdraví alebo smrť spôsobené trestným činom spáchaným inou osobou a morálna škoda spôsobená trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania spáchaným inou osobou.

24. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z.z., poškodený môže požiadať o odškodnenie, ak v trestnom konaní nadobudol právoplatnosť rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým sa páchatel uznáva vinným zo spáchania trestného činu, ktorým bola poškodenému spôsobená ujma na zdraví, alebo rozsudok, ktorým bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, pretože nie je trestne zodpovedný pre nepríčetnosť a ujma na zdraví nebola poškodenému plne uhradená inak.

25. Podľa ust. § 5 ods. 1, veta prvá, zákona č. 215/2006 Z.z., na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť.

26. Podľa ust. § 8 zákona č. 215/2006 Z.z., o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti poškodeného rozhodovací orgán, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"). Žiadosť treba podať orgánu podľa odseku 1 do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku alebo trestného rozkazu uvedeného v § 4 ods. 1, alebo iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý v prípadoch uvedených v § 4 ods. 2 vo veci naposledy konal. Na žiadosti podané po tejto lehote sa nebude prihliadať. Ak súd v trestnom konaní poškodeného s jeho nárokom odkázal na civilný proces alebo konanie pred iným orgánom, žiadosť treba podať do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo o nároku poškodeného v civilnom procese alebo konaní pred iným orgánom. Na žiadosti podané po tejto lehote sa nebude prihliadať. Poškodený môže žiadosť v lehotách uvedených v odsekoch 2 a 3 podať aj opakovane, ak to odôvodňujú okolnosti výpočtu a poskytnutia odškodnenia. Celková suma odškodnenia v tej istej veci nesmie presiahnuť výšku odškodnenia vypočítanú podľa § 5 a 6.

27. Podľa ust. § 9 ods. 5, zákona č. 215/2006 Z.z., ak ministerstvo nevyhovie žiadosti alebo jej vyhovie iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti.

28. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania v zmysle citovaných ustanovení súd dospel k názoru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Dôvodom je účinné popretie tvrdení žaloby žalovanou už v časti základu uplatneného nároku.

29. Nespornými skutočnosťami v konaní boli skutkové okolnosti trestného činu, v dôsledku ktorého žalobca utrpel škodu na zdraví, v trestnom konaní ustálenú minimálne v rozsahu skutkovej vety obžaloby a trestného rozkazu. Rovnako nebolo sporné, že žalobca dosiahol úspech v civilnom konaní o nároku na náhradu škody na zdraví, konkrétne vo výške bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu vážnych duševných porúch podľa pol. č. 255 zákona č. 437/2004 Z.z., zvýšeného o 1, proti páchatelovi. Zároveň neuspel so žiadosťou o odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z.z., čím je daná vecná legitimácia oboch sporových strán podľa ust. § 9 ods. 5, v rozhodnom čase účinného zákona č. 215/2006 Z.z.

30. Podľa názoru súdu podstatnou skutočnosťou bola rozdielna interpretácia ustanovenia § 8 zákona č. 215/2006 Z.z. sporovými stranami, s čím súviseli rozdielne tvrdenia vo veci uplatnenia nároku žalobcu na náhradu škody v adhéznom konaní.

31. Z ustanovenia § 46 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že poškodený musí nárok na náhradu škody uplatniť riadne a včas. To znamená, že poškodený najneskôr do skončenia vyšetrovania urobí prejav vôle, z obsahu ktorého súd musí vedieť jednoznačne identifikovať uplatnený nárok na základe dôvodov, skutkových okolností alebo iných skutočností, ktoré poškodený v priebehu vyšetrovania uvedie.

32. Náhrada škody na zdraví nespočíva len v nároku na bolestné alebo sťaženie spoločenského uplatnenia, ale prípadne aj v nárokoch spočívajúcich v strate na zárobku, dôchodku alebo v nevyhnutných liečebných nákladoch, všetko s vlastnou hmotnoprávnou úpravou podmienok ich vzniku a výšky. Zmyslom ustanovenia o riadnom uplatnení nároku je teda možnosť rozlíšiť nárok podľa hmotného práva a z tohto pohľadu súd konštatuje, že žalobcom tvrdené uplatnenie nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku vzniku vážnych duševných porúch v príčinnej súvislosti s opísaným trestným činom v trestnom konaní nebolo preukázané.

33. Vo vyšetrovacom spise Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave II, odbor kriminálnej polície 1. oddelenie vyšetrovania, ČVS:ORP -1626/1-VYS-B2-2014, súd zistil k uplatneniu náhrady škody poškodeným žalobcom štyri výstupy. Zo zápisnice o výsluchu poškodeného z 05.10.2014 v NsP Ružinov vyplýva, že žalobca požiadal o náhradu spôsobenej škody, ktorú vyčíslil dodatočne, toto vyhlásenie je však súčasťou poučení zápisnice, v samotnej výpovedi sa k náhrade škody nevrátil. V následnej zápisnici o výsluchu poškodeného z 04.11.2014 je súčasťou úvodnej časti poučení formulácia, že žalobca žiada náhradu spôsobenej škody, ktorá bude vyčíslená v znaleckom posudku. Samotný výsluch sa potom týka zranení po útoku nožom, škody na odcudzených a poškodených veciach. Naopak pri odpovedi na otázku o dôvode invalidity žiadne zhoršenie psychického stavu neuviedol, rovnako v zápisnici z 03.12.2014. V tom čase bol k dispozícii znalecký posudok prof. MUDr. Jozefa Lohnerta, CSc., ktorý ohodnotil bolestné vo výške 1.030,-Eur a popri tomto plnení a škody na veciach, požiadal žalobca o náhradu škody z titulu nemajetkovej psychickej ujmy vo výške 1.000,- Eur, všetko ako podmienky prípadného zmieru, ktorý v ďalšom výsluchu 12.01.2015 odvolal, spolu s odvolaním súhlasu s podmieneným zastavením trestného stíhania a dohody o vine a treste, vzhľadom na nové skutočnosti, spojené s liečbou hybnosti prostredníka ľavej ruky.

34. Trestný súd v adhéznom konaní nezačína konať o žiadnom nároku na náhradu škody z úradnej povinnosti, bez návrhu poškodeného. Pokiaľ je teda súčasťou výrokov o vine a treste aj akékoľvek rozhodnutie o náhrade škody, je tak v dôsledku dispozičného úkonu poškodeného, teda výsledkom návrhového konania. Ak tunajší trestný súd odkázal žalobcu s jeho nárokom na náhradu škody na občianske konanie, je nesporné, že registroval nároky poškodeného, ale zároveň je vylúčené, aby tento výrok subsumoval sťaženie spoločenského uplatnenia, keďže takýto nárok nie je možné identifikovať zo žiadneho z vyjadrení poškodeného a to aj s prihliadnutím na jeho prípadné nedostatky v právnom vedomí či zdravotnom stave. Súčasťou poučení pri výsluchu poškodeného boli nielen ustanovenia o právach poškodeného a podmienkach odškodnenia, ktoré s vysokou mierou pravdepodobnosti na laika pôsobia skôr odstrašujúco, ale aj kontakt na funkčné OZ Pomoc obetiam násilia. Zároveň je žalobca klientom DSS s reálnym predpokladom poskytnutia takisto funkčnej asistenčnej starostlivosti. V civilnom

aj v konaní pred ministerstvom už bol žalobca kvalifikovane zastúpený. Z uvedeného mal súd za to, že voči žalobcovi ako obeti násilného trestného činu nedošlo k bazálnej nespravodlivosti alebo odopretiu jeho práv, ktoré by ho zbavovali možnosti účinnej nápravy formou odškodnenia.

35. Pokiaľ teda nie je splnená podmienka, že trestný súd odkázal poškodeného s jeho nárokom na civilný súd a nárok na náhradu škody v časti SSÚ vôbec nebol predmetom adhézneho konania, ale súd právoplatne uznal páchatel'a vinným zo spáchania trestného činu (ust. § 4 ods. 1), ktorým bola poškodenému spôsobená ujma na zdraví, platí, že právoplatnosťou trestného rozkazu tunajšieho súdu dňa 16.04.2015 začala plynúť šesťmesačná lehota (ust. § 8 ods. 2), ktorá márne uplynula 16.10.2015 a ministerstvo nemalo na žiadosť žalobcu prihliadať.

36. Treba prisvedčiť tej časti útoku žaloby v tom, že ustálenie výšky škody na zdraví, prejavenej sťažiením spoločenského uplatnenia, je v konfrontácii s akoukoľvek formou skráteného trestného konania problematický. Nevylučuje však prístup k odškodneniu štátom. Pokiaľ nárok v trestnom konaní poškodený vnesie a predbežnú výšku oprie o listinný dôkaz, napríklad vo forme, aký si žalobca zabezpečil, rovnako v čase kedy jeho zdravotný stav nebol stabilizovaný, by v takom prípade platilo, že ak trestný súd odkáže s týmto nárokom poškodeného na civilné konanie, napríklad práve z dôvodu potreby vykonania dokazovania k výške škody po dlhšom časovom úseku, nebol by civilný súd odhadom výšky škody z adhézneho konania viazaný a zároveň by zostala zachovaná možnosť odškodnenia žalobcu podľa zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi po právoplatnom skončení civilného sporu. O takýto prípad v predmetnej veci, vzhľadom na vyššie uvedené, však nešlo.

37. Pokiaľ súd uzavrel, že ministerstvo na neskoro podanú žiadosť nemalo prihliadať, považoval zároveň za irelevantné, vo vzťahu k výsledku konania, vyhodnocovať odôvodnenie rozhodnutia o nepriznaní odškodnenia z iných dôvodov a polemiku strán k tomuto odôvodneniu. Vo všeobecnosti však platí, že pokiaľ sa ministerstvo žiadosťou o odškodnenie meritórne zaoberá, v procese prípravy rozhodnutia má byť obeti, rovnako ako v iných konaniach, ponúknutá čo najširšia možná miera pomoci a spolupráce pri zisťovaní dôvodnosti a rozsahu jej nároku.

38. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol vzhľadom na skutočnosť, že úspešnej žalovanej žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu možno vykonať na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu preto, že povinný dobrovoľne nesplnil to, čo mu exekučný titul ukladá (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku).

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku).